

szám.

VASÁRNAP

EGYHÁZTÁRSADALMI KÉPES CSALÁDI LAP.

FELELŐS SZERKESZTŐ:
TÓTHFALUSI JÓZSEF,
ev. ref. lelkész.
TÁRS SZERKESZTŐ:
PAÁL GUSZTÁV,
ev. ref. koll. tanár.

KIADJA:
Az Erdélyi Ref. Egyházkerület
„Egyházi Ertekezlete“

Megjelenik:
minden vasárnap.
ELŐFIZETÉSI AR:
Egy évre . 4 kor. Negyedévre 1 kor
Fél évre . 2 kor. Egy száma 10 fill

Megújhdásunk feltételei.

Mióta az emberi agy gondolkodik és a szív érez, mindig kerestük a földi életben a boldogságra vezető utat. E gondolat zajlott át elmémén, a midőn folyó év október hó 10-én néztem a városunkban felvonuló szocialisták hatalmas tömegét. Jórészben székely népünk munkásosztályából került ki a felvonuló sereg; azonban ott ült a hit, hogy jó ügynek szolgálatában állanak és kifejezésre jutott a remény, hogy utjok a boldogulás felé vezet. És a mint néztem székely véreimet, elgondolkoztam ama nagy igazság felett: a kinek bizalma csak az emberekben, vagy a világban van, azt okvetetlenül csalódás éri, a mi elkerülhetetlen a földi érdekek gyakori összeüt-közése miatt. Vajjon azon vágyak, úgy, a mint a tömeg lelkében állanak a szabadság és egyenlőség jövőjéről, megvalósulnak-e? Aligha. . Nagy szólammokkal, ábrándokkal soha sem lehetett meg-újítani a földnek képét — a megújhdáshoz min-dig megelevenítő lélek kellett, a mely mennyből szállott alá.

A negyvennyolcas nagy idők, nagy alakjai Istenbe vetett hitük szemével nézték az életet és erősen megvoltak győződve a felől: ha óhajtságuk tárgya jó és helyes, megadja azt az Úr, vagy ha megtagadja tőlük, azt csak azért teszi, mivel

még nagyobb jót tart fenn számukra, fennebb érdemesíti ügyöket. mint azt elméjükbe befogad-hatnák. Mert a béketúrásnak lelke lakozott őse-inkben, ezért diadalmaskodtak a nagy akadályo-
kon is. Ma ellenben a nép rétegeibe a türelmet-
lenség szelleme költözött, e szellem pedig nem
épített soha, csak rombolt.

Vajha módunkba esne, írásban és szóval megértetni ama millió karu óriással, hogy bár a természeti hajlamokat is Isten oltotta belénk, mégis ezek kielégítése után nem szabad úgy tüleked-nünk, mintha teljes boldogságunk ezektől füg-gene. Első Istenországa és annak igazsága és csak azután jönnek egyebek. A régi patriarchalis időkben a nép és földesuraink egy családot ké-pezték, még a jobbágyok is bizó reménnyel néz-tek a kuriák felé. Hétköznap együtt kérték az ég áldását a termőföldre, vasárnap úr és nép együtt esedeztek a seregek Urától áldást szívük érzéseire. És úr és jobbágy összefüzdtek a hű-ség kötelékével. . Ma már más a hatalom: a tőke, ennek nincs szive és más a nép, nem job-bágy — úr, de nincs földje. Az ember pedig szüntelen keresi a boldogságot. És ennek termé-szetes magyarázata az, hogy a világban az al-sóbb rendü célok, lenyügdzik néha a felsőbb rendüeket és a menyiben az ember enged azok-nak, eldobja magától ezeket és az ezek által felki-

nált igaz boldogságot Korunknak is az a betegsége, hogy a világ tulságos szeretete emésztí a kedélyeket és míg mindent áldoznak az emberek élvezetükért, elhanyagolják lelki életüket.

Ugylátszik nekem, mintha minden nagy tudásuk mellett is elfelejtették volna az emberek, az erkölcsi világrend nagy törvényét: hogy Isten elsősorban lelkünk örök boldogságát munkálja és csak azután ad egyebeket, a melyek testi boldogságunkra valók.

Pedig, mikor e törvényt megérti az ember akkor vágya már az igazi jóra irányul és jár rendeltetése utain. A magasabb rendeltetésünk iránt való fogékonyságot felébreszteni, örök feladata marad a keresztyénségnek. Ezért a társadalom megújódását, nem különböző szervezektől várhatjuk, hanem az evangéliumi keresztyénségnek a szivekbe költözésétől. Új korszak akkor köszönti ismét a magyar nemzetet, a midőn a vagyonos osztály a nép iránt érzett mélyeséges szeretet lelkével övedzi körül magát és a midőn a nép milliója bizalommal tekinthet fel ismét hű vezéreire, megérti azok szavát és nyomon követi az erkölcs és a hazaszeretet közboldogságra vezérő utain. Azaz, hogy a szentírással szóljak, a mikor: a gazdagok és a szegények ismét találkoznak megértvén, hogy mindkettőjüket kedveli az Úr.

Bizony hazánk népének őseink hitvilágát, az evangéliumi tiszta vallásos felfogást kell felöltöniök, hogy ismét az ajkukra szálljon, mint 1848-ban a hazafiságnak és testvériségnek önzetlensége. Mit használ nektek, ha az egész világot is megnyernétek, de kárt vullanátok a ti lelketekben! Midőn ismét így szól az ajk a földön és így érez úr és szegény szive e hazában, akkor ismét drága lesz nekünk e föld, melyet apáink hulló vére szentelt meg. Akkor a gazdag megtöri kegyerét és adja a szegénynek és a szegény hálaosan fogadja és mindkettőnek lelkében felcsapa magasba a megelégedés lángja.

És midőn ez érzélem Úr lesz a lelkeken, akkor az Amerikába siető hajók, nem szállítják többé 1000-ével a kivándorló magyarokat, a szocializmus nem lesz melegítő forrása az osztálygyűlöletnek, hanem létrejön a hazafiasság szent békéje.

A halmok, völgyek, erdők, mezők, bányák,

műhelyek megtelnek hű munkásokkal és ismét tejjel, mézzel folyó Kanaán lesz ez az áldott föld a melyről oly felséges dalokat zengettek, régi jó időkben a nemzet dalosai.

Az új idők ate erőforrásaiból kell, hogy támadjanak, protestáns magyar anyaszentegyházam; az evangélium zászlójával kezében, te kell hogy előljárj a szivek felemelésében Kebeledből kell támadjanak a fenkölt lelkü pásztorok. kik életüket adják a reájuk bizott nyájért — a világi vezérek, kikben egygyé olvad a hithűség és az önzetlen hazaszeretet; a hívő népek, akik a buzgóság lelkétől vezetve megtöltik a magyar templomokat és onnan széjjel viszik a krisztusi lelket: a reménykedő munkás békességet

Fontoljuk meg azért, e nehéz időkben, hogy nemzeti és erkölcsi életünk buzgó forrásait csak is történelmi múltunk és evangéliumi vallásunk kutfőiből fakaszthatjuk.

Nézzünk azért szüntelen, nemzeti történetünk dicső alakjaira, kik felénk ragyognak a múltból, kiknek nagyságuk titka abban rejlik, hogy jártak az Istentől számukra kijelölt kötelességek utain, buzgó szívvel.

Azért jövőnk jelszava ez legyen: hű kötelesség teljesítés és megelégedés. Királyi papság vagyunk, választott nemzetség, mártiroknak utódai, kövessük azért a nagy apostól tanácsát: „Megtanultam, hogy a melyekben vagyok, azokkal kell megelégednem “ Ha ezt cselekedjük, betelik rajtunk Széchenyi bölcs jóslata: Magyarország nem volt, de lesz!

Péchy Arpád,
ref. lelkész.

Ne zugolódj!

*Ne zugolódj te földi ember
Ha bánt a gond — és gyötrellemmel,
Várod a mát, a holnapot;
Ha szádnak egy falatja sincs:
Él még az Úr, ki rád tekintsen
S megáldja a te asztalod.*

*Ne zugolódj, ha bánatodban
Szíved remeg és félve dobban
A szenvedés, a kín miatt!
Van másnak is keserve, buja,
Lelked ha vár, meg is tanulja
Hogy éj után mindig virrad.*

*Ne zugalódj, ha sok barátod,
Mikor nehéz nyomorban látott,
Elhagyna mind; te légy erős!
Csak költöző madár az ilyen.
Siet, midőn virágba minden; —
De vissza száll, ha itt az ősz!*

*Ne zugalódj, ha szent csatákban
Hol annyi könny és annyi gyász van,
Kapod te is szíved sebet.
Hisz tudhatod, kik égre törnek
A zenvedés s nem a gyönyörnek
Ürithetik ki serlegét.*

*Ne zugalódj, ha földre verve,
Jó hitvesed szíved szerelme
Elköltözik váratlanul.
Utána mégy te is barátom —
Találkozunk a más világon.
Hol a remény csillagja gyul.*

*Ne zugalódj a sorsod ellen!
Van itt panasz minden kebelben,
Az arcokon a köny ragyog
Koldus ne légy, ki sirdogálva
Büszkén kiált — utszélre állva —
Az ő sebe a legnagyobb!*

Szuha Benedek.

Beszédhibások tanfolyama.

Az embernek egyik legfőbb ékessége, ha tisztán és hibátlanul tudja gondolatait kifejezni, minthogy pedig a gondolatoknak hallható kifejezője a beszéd, önként következik, hogy a beszédben semmiféle zavaroknak nem szabad előállni. Azonban a mindennapi életben gyakran észlelhetjük, hogy egyik-másik embertársunk beszédében a rendes beszéddel szemben, a beszéd folyékonyága megakasztott, azaz zavarok állanak elé.

A beszédzavaroknál előforduló különféle jelenségek pl. *dadogás, hebegés, hadarás és selypítés*, nem mindig az egyén akarától, hanem más egyéb körülményektől is függ. Nem is sejti az emberiségnek legnagyobb része, hogy a beszédhibákban szenvedő egyének, a legtöbb esetben, — környezetük életviszonyainak áldozatai. Ezt azonban nem csak a külső, hanem a belső élettani viszonyok is befolyásolják. A legtöbb esetben a beszédhibákra való hajlamosságot előmozdítják azon átöröklött idegrendszeri berendezések, amelyek az illetők őseiktől örökölték; de előmozdíthatják egyéb külső körülmények is, mint pl. a nagy kedélyi izgalmak, idegen környezet, az alkohol hatása és a fertőző bántalmaknak egész hosszú sorozata.

Gyakran halljuk a szülőktől, hogy gyermekük

valamely *esés, ütés* vagy *megijedés* következtében szenved beszédhibában, s ha súlyosabb szervi elváltozások vagy sérülések nincsenek jelen, akkor nem is igen sokat törődik beszédhibában szenvedő gyermekével. Hát ezt így el nem fogadhatjuk a fenti okoknál fogva, mert ha ritkán fordul is elő ilyen ok, azok mindig nagyobbfoku bajjal járnak. Pedig hány — és hány ilyen szerencsétlent lehetne megmenteni, az idejekoráni gondos kezeléssel és szoktatással! De hát hiába! Ma még nem vegyünk annyira haladva, hogy a beszédhibában szenvedő gyermek szülője tanulmány tárgyává tegye annak mikénti gyógyítását, illetőleg javítását.

És most fordítsuk figyelmünket a tanuló ifjuság ama részére, kik valamelyes beszédhibában szenvednek, arra a szomorú tapasztalatra jutunk, hogy a beszédben előálló zavarok az iskolában való járás pillanatától kezdve, mindinkább súlyosabbá válnak. A szülői körben nyilvánuló nem törődömség a beszédhibában szenvedő gyermekkel szemben, még fokozódik az iskolában. Mindennapi tapasztalat, hogy a tanár, tanító, különösen faluhelyeken, tanítványainak nagyszámánál fogva a gyengébbel, s különösen a beszédhibákban szenvedő tanulókkal, külön nem igen, vagy egyáltalán nem is foglalkozhatik. S mi következik ebből: tanulásban a gyermek *elmarad*, beszéde *hibásabbá* válik, s végül saját tanuló társai részéről *kigunyoltatik*. Ennek pedig eredménye az lesz, hogy a tanuló *elveszti önbizalmát, félni kezd a beszédétől, kerüli a társaságot, zárkozott*, magábavonuló lesz, ami végtelen káros hatással van az egyén fejlődésére.

És melyik szülő ne óhajtana segíteni ezen, ha mód és alkalom adatik?! Ugy hiszem mindenik kinek szerető szíve van gyermeke iránt. A nagyméltóságu vallás és közoktatásügyi miniszter urnak 1900 évi 16.716. számú rendelete alkalmat és módot óhajt nyújtani a beszédhibákban szenvedő tanulóifjuságnak, hogy a hibátlan és jó kiejtés megtanulására tanfolyamok rendeztessenek.

Eme miniszteri rendelet alapján felhívom a mélyen tisztelt szülőket és érdeklődőket, hogy f. évi november 1 től kezdődőleg 5 hónapra terjedő „Beszédhibások-javítására“ tanfolyamot rendezek. A tanfolyamra jelentkezhetnek azok a tanulók, akik: valamely beszédhibában szenvednek pl. *dadogók, hadarók, hebegők és selypítők*. A tanfolyam szakfelügyeletét a miniszter és az országos gyógypedagógiai szaktanács gyakorolja. Mindenre nézve bővebb felvilágosítással szolgál a tanfolyam vezetője Maros-Vásárhely Szentgyörgy-utca 11. szám.

Jánosy Sámuel
ref. elemi és polg.
leányiskolai igazgató.

A gyermekgyilkos szeszről.

1. A mi a borban, sörben, likörben és pálinkafélékben részegítő: az a szesz. Ifju és gyermekszáj ne érintse azt soha, mert az méreg. Tartozik a bódító mérgek közé, akár az opium, kloroform és hasonló mérges vegyi termékek

2. Ezen narkotikus mérgekhez hasonlóan a szesz is, mihelyest a gyomorba ér, gyorsan terjed a test egész szervezetében s rombolólag hat a vér sejtjeire. Egy evőkanálnyi tiszta szesz hirtelenében beadva megölheti a csecsemő gyermeket.

3. A ki naponta iszik szeszest italt, rontja a szervezet leglényegesebb részeit: gyomrot, vesét, máját, szívét és az agyát.

4. A mely gyermeknek szeszt adogatnak, az visszamarad a növekedésben; az arcüre elveszíti gyermekded üdeségét; nem izlik neki a tápláló étel; alvása nyugtalan lesz, hallása, látása meggyengül.

5. A szeszest ital akadályozza a gyermek elméjének és emlékező tehetségének a fejlődését; figyelmetlen és tunya lesz tőle.

6. A szeszest italt ivó gyermekek intő szóra nem hallgatnak; büntetés iránt érzéketlenek, akaraterejük meggyengül; nyalakodásra, lopásra, veszekedésre és erkölcsstelenségre hajlandók.

7. A ki testileg és lelkileg egészséges akar maradni, az ne szokják a szeszest italhoz, mert attól meggyengül a gondolkozó, számító és belátó képessége s az ember meggondolatlan, testének s lelkének ártó cselekedetekre ingerli.

8. A pénz, a mit szeszest italra adnak az emberek: kidobott pénz. Mert a szesz nem táplál, erőt nem ad, sem meleget, de sőt a szomjuságot sem oltja. Ellenkezőleg: a test erőit gyengíti s ezzel fogékonyvá teszi a testet a megbetegedés iránt, kivált a tüdővésznek nyit kaput; leszállítja a test melegét és elősegíti a meghűléseket; a vérésejtek vizét erőszakosan magához vonja és ilyen módon még nagyobb szomjuságot okoz. A mi vizeitartalma van a szeszest italnak, csupán az oltthatná a szomjat egymagában, szesz nélkül; ezt pedig ingyen adja a kut!

9. Célszerűen táplálni kell a gyermekeket, nem pedig alkohollal mérgezni. A rendszeres szeszivással a gyermek fejlődő, gyengéd szervezete úgy hozzászokik ehhez a mérceghez, hogy későbbben mindig erősebb adagokat kíván belőle.

10. A miképpen egyéb mérgektől óvjuk a gyermekeket: azonképpen kell ezt a felette veszedelmes mérget, az alkoholt is távol tartani tőle, mert az idegzetét feleslegesen ingerli s gyengíti.

Czeisel György.

Egyháztársadalmi élet.

— **A vasárnapi iskoláról.** Az egyházépítésnek egyik legszebb és legaldásosabb terve a vasárnapi iskola angol formája. 1786-ban keletkezett. Raiker Róbert gloucesteri hírlapkiadó kezdte meg, a ki a tudatlan és elvadult, fölserdült gyermekeket összegyűjtötte és fizetéses tanítókkal taníttatta vasárnaponként írásra, olvasásra, számolásra, vallásra. S azért vasárnap, mivel hétköznap munkába jártak. Ez iskola nagy hiányt pótol Angliában, mivel abban az időben

az általános iskolakötelezettségre senki sem gondolt és számosan nőttek fel a nélkül, hogy az Úr Jézust csak nevével is ismerhették volna. Csakhamar fel is karolták ezt az intézményt és az angol és amerikai gyülekezeti élet nélkülözhetlen szervévé lett. Európában 1824-ben Wichern kezdte ezt. A belmisszió eszközévé vált úgy az egyház mint a szekták kezében. A vasárnapi iskola egyébiránt nem volt teljesen ismeretlen a protestánsok előtt sem, mert úgy a hernhuti mint a református egyházban meg volt a kátékizáció. A vasárnapi iskolai oktatás módja a csoport rendszerben való tanítás melynek jelentősége abban áll, hogy a tanító közelebről megismerkedik a gyermekekkel s családjaikkal. Németországban a lelkészek vezetik, Angliában minden rendű ember komoly munkatársa a vasárnapi iskolának. Kétségtelen nagy hatásuk van a gyülekezeti életre.

Isten ígéje.

A betegek barátja.

ELSŐ RÉSZ.

Bibliai történetek.

I.

Ó-Testamentum.

13.

Jákob halálos ágya.

Szabadításodra várok Uram! 1 Móz 49, 18.

Alig van az egész ó-testamentumban tanulságosabb családi jelenet, mint a Jákob halálos ágya.

Haldokló aggastyánt látunk magunk előtt, miután utolsó kívánságait is elmondotta, tiszta lelkiismerettel készül el a halálra, körülvéve gyermekeitől, a kik iránta mindig engedelmességgel viseltettek. Igen, a zsidónép 12 törzsfőjét látjuk és az ő atyjukat, Izraelt. Mintha több évszázados bemohosult tölgnyt látnánk, tizenkét hatalmas ágával. Egy édes atya van előttünk, ki az ő halálos ágyán prófétává leszen . .

Jákob Egyiptomban élt, mióta feltalálta elveszített hitt gyermekét és éltének végét érezte közeledni. Nem csoda. Hiszen 147 esztendő volt. Lelkinyugodtsággal szemlélte végének jöttét. Úgy beszél sirja előtt, mint egy tapasztalt utas, a ki midőn egy kitűzött célhoz eljutott, kipihenvén fáradságait, okos körültekintéssel indulni készül tovább. Megáldja a maga és József gyermekeit, elbucszik mindenkitől, de mindenikhez van egy-egy jó szava, mint az édes apának, a ki hazulról elutazik, hogy visszajöttéig se legyen a háznál semmi baj.

Az aggastyán felemelkedik ágyában és gyermekei meghajolván előtte, térdükre ereszkednek. Végig tekint fia során és végső erejét összeszedve elmondja atyai áldását és minden gyermekeinek és azok ivadé-

kainak jövendő sorsát. És ezek a meglett emberek visszatartott lélekzettel lesik szavait, a melyek lassankint vesztnek ércükből, míg végre kimerülve hanyatlik vissza, lélekzete fennakad s csak lassu susogással bírja kimondani fohászát: „szabadításodra várók Uram!”

Mire várakozott még az öreg Jákob, a mikor a szabadításért foházkodott? Az Úr szabadításáért; Isten segedelméért. Megfutotta hosszú életpályáját, elvégezte a reábizottakat s a halálos ágyán is az Úr szabadításáért esedezik. Igen. Életének tanulsága, hogy Isten segedelme nélkül semmik vagyunk. És szüksége volt neki magának, népének, gyermekének, mindenkinek a ki neki kedves vala, az Úr segedelmére, erejére.

Azt kérdeed ugy-e, hogy mit várhat valaki, a ki előtt csak a sir és koporsó áll? Engedd meg, hogy figyelmeztesselek, miszerint: „Ábrahámnak, Izsáknak és Jákobnak atyja, nem a halottaknak, az élőknek Istene“

Hát te kedves beteg olvasóm, mire várhatsz még? Sok esztendőket számlálsz? Talán éppen halálos ágyon érzed magad? Az élet nem tanított meg arra, hogy hívj, kérd és várd az Urat? Ne csüggedj. „Boldogok azok, a kik az Úrban hálnak meg, mert az ő cselekedeteiknek jutalma követi őket.“

Kegyesség útja.

A műhely.

Ismertem egy gyermeket, a ki igen szerett olvasni. Minden könyvet kedvelt ő, de leginkább a Bibliát s a mellett egy különösen szép könyvet, a melynek címe: „A vándor útja“. Egy napon kedvelő könyvének olvasásában egészen belefáradt, s fejét a z asztalra hajtva, elaludt — aludt mélyen és álmodott azokról, a miket „A vándor utjából“ olvasott. Úgy tetszett neki, hogy az őriző angyalok közül — a kiktől éppen olvasott — egyik mellette állt és kezével intett feléje, hogy kövesse őt. A gyermek szót fogadott és követte az angyalt, a ki ő előtte szokatlan és ismeretlen uton vezette, míg egy roppant nagy épülethez értek, a mely sokkal nagyobb volt, mint a mekkorát a gyermek valamikor látott vagy képzelt magának. Tele volt az minden kora emberrel, s a kalapácsok és fűrészek, a vésők és reszelők, a kisebb és nagyobb gépek, s általában a különféle szerszámok és eszközök zaja volt benne hallható. A gyermek csudálkozva tekintett maga körül s féltékeny kérdezte az angyaltól, hogy: „Micsoda hely ez?“ Az angyal azt felelte: „Ez az Úr műhelye!“

Oly nagy volt ez a helyiség, mintha egy nagy város lett volna utcáival és közeivel, téreivel és kerületeivel. Az angyal megfogta a gyermek kezét és oda vezette, a hol egy ember egy sziklafalon dolgozott. A sziklafal az egész utca hosszában velük szemben nyúlt végig, s az ember azon iparkodott, hogy rajta keresztül utat vágjon és törjön. Hajh, de nehéz egy munka volt ez! Nem kellett magyarázni: a gyermek

is látta, hogy a mit ez az ember csinál, az egy csöppet sem könnyű. Emberünk sovány és munkaviselt vala, s úgy látszott, mintha dolgában nem tudna előre haladni. Midőn egyet-egyet ütött a sziklán, úgy tetszett, mintha a szerszáma semmi változást, semmi nyomot sem csinált volna; de azért mégis folytatta mig lassan-lassan a sziklafalon át utat tört. A gyermek csudálkozva nézte és kérdezte: „Miért dolgozik ezen a kemény munkán?“ „Mert az én Mesterem akarja! Nekem addig kell dolgoznom, mig nappal vagyon; mert ha eljön az éjszaka, senki sem dolgozhatnak“. (Ján. IX. 4.) „S miért választotta munkául éppen ezt a kemény sziklát?“ — kérdezte ismét a gyermek. „Én nem választottam — felelé az ember. — Mi nem válogathatunk a munkában. A műhely Úra rendeli el helyünket, a hol estig dolgozunk. Ez az én munkám, igaz, hogy nehéz; de amott a falon túl oly szép dolgok vannak, a melyek az ember esztét és képzeletét felülmulják, s a mellett az Úr ott jó bért fizet.“ Akkor a gyermek az ember neve után tudakozódott, a ki erre azt mondta, hogy őt Kitartásnak s a falat Nehézségnek hívják.

H i r e k.

Olvasd a bibliát.

Jósué, Izrael új vezére.

(Jósué 1, 1.—11.)

Mózes, az Úr szolgálója, eltűnt a nép szeme elől; bevégezte pályafutását, mely sok fáradságot, sok csalódást hozott számára, de a melyen mindvégig tapaszkodhatta az Isten megtartó hatalmát. Most új korszak küszöbén állott Isten népe, másodszor eljutott Kánaán határához, a honnan 38 évvel azelőtt kicsinyhitűsége miatt távoznia kellett. Mózes is csak távolból nézhette az ígért földjét, de az Úr már támasztott férfit, Jósuét, ki a munkát folytatja.

Oktató jegyzetek.

I. Nagy megbízás. Isten szolgálói meghalnak, de Isten műve megmarad s ő maga gondoskodik alkalmas férfiakról, kik tovább folytatják a megkezdett munkát. Nagy megbízás volt az, a mi Jósuénak jutott; Mózes örökségéből lépni, elvállalni egy sokszor kicsinyhitű, sokszor lázadó nép vezetését, a milyen Izrael volt; harcba indulni sok erős harcias nép ellen, birtokba venni egy egész országot, mindez elcsüggeszthette volna Jósuét, ki most egyedül állott a nép élén, ha nem tudta volna, hogy az Úr vele lesz. Mi előttünk is nagy feladatok vannak Minden egyes nap olyan, mintha új területet kellene meghódítani, új küzdelmek, új nehézségek támadnak A gyermekek előtt ott van az egész élet, melynek idejét le kell foglalni az Isten szolgálatára, át kell menni a Jordánon, hártott kell vonnunk a régi élet és az Isten országában való élet között.

II. Nagy ígért. A nagy feladatot oly kiváló férfiú is, mint Jósué, csak úgy végezhetette, hogy nem bízott a maga erejében; de bizonyos volt abba, hogy a kit az Isten választ valami munkára, azt nem hagyja cserben. E hitet az Úr most mgerősítette ígéréteivel: Néktek adom a földet. A ki eddig a pusztákon vezette a népet, az ura az új földnek is, ugyanaz az Isten, a ki rendelkezik mennyel és földdel; ugyanaz, ki Ábrahám Istene volt és a ki mindenkor megtartja szövetségét. De Jósuénak személyesen is szól az ígért: Veled vagyon az Úr. Bátorságot vehet abból, hogy neki személyesen ad az Isten bölcseséget és erőt, akkor és annyit, a mikor és mennyire szüksége lesz. Úgy bizhatunk mi is, ha az Istennek szolgáluk, hogy ha soha nem maradunk magunkra.

III. Nagy kötelességek. A nagy ígértetek mellett Isten Jósuét nagy kötelességeire is figyelmeztette. Isten örök törvényét követni kell. Először az ígérteteket adta az Úr, először tehát kegyelmét hirdette, de ezeknek birtokában csak úgy maradhat, ha törvény útján is marad. Nem a mi cselekedeteink szerint igazulunk meg, Jézus kegyelme az, a mi Istenes élelet teremt bennünk, de csak úgy

maradhatunk Isten gyermekei és Jézus tanítványai, ha az ő beszédében maradunk. S Jósueának nemcsak maga részéről kellett megőrizni a törvényt, hanem örködni is kellett, hogy mások is megismerjék és megtartsák. Úgy kell nekünk is Vallomást tenni másokkal is megismertetni az Isten igéjét. Ez az a fegyver, a mivel mi is győzelmet arathatunk.

1547-ben IV. Edwardot még ifjúkorában megkoronázták Anglia királyává. Az ünnepélyen három kardot vittek előtte, annak jeléül, hogy ő három országnak az ura. Az ifjú fejedelem azonban megjegyezte, hogy hiányzik még egy negyedik, a legjobb kard a Szentírás, mely a léleknek fegyvere.

— **Istentisztelet a nagytemplomban.** A marosvásárhelyi ref. nagytemplom munkálatai annyira előre haladtak, hogy már a teljes befejezés előtt állnak. Az első ünnepélyes istentiszteletet f. é. október 31-én fogják itt megtartani, a reformáció emlékének szentelve.

— **Halálozás.** Jakab Károly alamori református lelkész, a nagyszombati egyházmegye számvevője, vármegyei törvényhatósági bizottsági tag, f. hó 19-én, hosszas szenvedés után 44 éves korában, lelképásztorkodásának 21-ik évében meghalt. Szerető családjá s egyházközsége gyászában őszinte szívvvel vesz részt lapunk szerkesztőse is.

— **A „Vasárnapi Ujság”** október 20-iki száma érdekes képsorozatok közl a budai miniszterelnöki palotában folyó kiegészíté alkudozásokról, a tárgyalásokban részt vett államférfiakat munka közben mutatja be a sorozat. Vannak még ezenkívül képek a nagyharsányi Kossuth-szobor leleplezéséről, a szociálisták október 10-iki tüntetéséről s az ugyanazon napon történt ferencvárosi vasuti szerencsétlenségről, a pécsi Zsolnay-szobor leleplezéséről stb. Szépirodalmi olvasmányok: Lévy József és Torkos László verse. Mikszáth Kálmán és Pekár Gyula eredeti regénye, Erdős Renée novellája, s Wharton Edit angolból fordított regénye. E nagyobb közleményeket kiegészítik a rendszeres heti rovatok: Irodalom és művészet, Közintézetek s egyletek, Sakkjáték, Képtalány, Egyveleg stb. „Vasárnapi Ujság” előfizetési ára negyedévre négy korona, a „Világkrónika”-val együtt négy korona 80 fillér. Megrendelhető a „Vasárnapi Ujság” kiadóhivatalában (Budapest, IV., Egyetem-utca 4. szám.) Ugyanitt megrendelhető a „Képes-Néplap” a legolcsóbb ujság a magyar nép számára, félévre két korona 40 fillér

Ország-világ.

— **A király állapota.** A napok óta tartó bizonytalanság után ma végre teljesen megnyugtató hírek érkeznek Bécsből a király állapotáról. Ő felsége állapotában tegnap óta tartós javulás állott be; az éjszakai jelentéktelenebb rendellenességtől eltekintve, jól töltötte a király. A betegség muló félben van s a király már két ízben sétált a zárt folyosókon s fogadta szűkebb környezetét.

— **A képviselőház munkarendje.** A képviselőház legközelebbi ülése pénteken déli 12 órakor volt. Ennek az ülésnek azonban a bizottsági jelentések átvételén s a következő ülés idejének és napirendjének megállapításán kívül nem volt más tárgya. Az első érdemleges ülés azután a jövő hét keddjén lesz, amikor első sorban az indemnitás kerül tárgyalás alá. Az indemnitás után az alkotmánybiztosítékok s azután a kiegészíté szándékozik tárgyalatni a kormány a képviselőházzal.

— **A függetlenségi párt értekezlete.** A függetlenségi párt szerdán este értekezletet tartott. A pártban már régóta gyanakodtak, hogy a belügyeket nyilvános-

ságra viszik s ez a tegnapi értekezleten meg is történt. — Ugyanis, amikor Szerényi József az értekezleten a párt belügyeiről beszélt észrevették, hogy Simkó József kézelőjére jegyzi a beszédet, aztán kiment a telefonhoz és egy fővárosi lapnak leadta azt. A párt körében igen nagy az elkeseredés és igen valószínű, hogy Simkónak a pártból ki kell lépnie.

A főrendiház ülése. A főrendiház ma délután öt órakor ülést tart, amelynek tárgya a kvóta bizottság megválasztása. Az ülés előtt fél öt órakor a főrendiház tagjai értekezletet tartanak a főrendiházban.

— **Kilépések a függetlenségi pártból.** Hentaller Lajos, Nagy György, Bartha Ödön, Pilissy István függetlenségi képviselő levelet intézett ma Kossuth Ferenchez, melyben a pártból való kilépését jelenti be. A levélben kifejtik, hogy ki kellett lépniök, mert a választóiknak tett ígéretüket nem tudják megszegni. Ujabbán még Haviár Dániel és Thorotzkay Viktor léptek ki a pártból.

A nagy erdők felől.

Estefelé nagy pelyhekben kezdett huldogni a hó, esett egész éjjel s reggelre térdig érő fehér takaró borította a vidéket Csipős északi szél fujdogált és szítálta a friss, szétmálló havat Ztarics Jónás átballagott a korcsmába és megkérdezte, ha akar-e utazni a cenzál ur. Az idő ugyan egy kicsit csipős, a szél szembeveri a havat s az utazás nem lesz a legkellemesebb, de ha a cenzár urnak ugyszik, ő befog

A cenzál kísértelt az udvarra és vizsgálta az időt. Az arcát, fülét, de különösen az orrát hamar pirosra csipte a hideg.

Alighanem itt rekedek holnapra — mondotta bosszusan Jónásnak.

Várjunk, míg elül a szél — konstataulta bölcsen Jónás.

Nem lesz másképpen.

A szélnek azonban eszeágában sem volt elülni, sőt inkább egyre hangosabban fütörészett, dudált; szárnyára kapta a havat és széles jó kedvében beszítált mindent, amit utban kapott. A cenzál tehát hazaküldte Jónást azzal az ígérettel, hogy későbben majd átlátogat hozzá időt agyonütni, unalmat elüzni; addig pedig behuzódott a korcsma vendégszobájába.

Ez a cenzál most járt először a faluban, tehát nem ismerte senki és emiatt eleintén gyanakodva is fogadták a tót atyafiak. Mikor azonban elővette duzzadó bugyellárisát és különösen, mikor a bíró hátnögül megpillantotta a hasas bankókat, a gyanu eltűnt az atyafiak lelkéből

A bíró odasugta az öregesküdtnek:

— Ez bizony cenzál, még pedig a javából.

Az esküdt helyeslőleg pislantott vissza a bíróra.

Az öregesküdtnek külön története van, tehát érdekes személyiség volt a községben. A pap Jónásnak keresztelte; megjárta Amerikát, néhány ezer forintot összerakosgatott, két évvel előbb megjött falujába, birtokot vett és első gazda lett a parasztok között. Egyik vasárnap délutánján félre hívta a bíró és így szólt hozzá:

Te Jónás, ujesztendő után választás lesz; ha arra asszony lesz a házadnál, te lész az öregesküdt, senki, más, megválasztalak.

Jónás megijedt; olyan nyomás nehezedett a szívére, mintha az égbolt megcsuszott volna és most ő neki kéne tartani egy darabját. Jónás öregesküdt és

ember! (Aki nek nincs felesége, az lehet legény vagy akármí, de nem ember.) Ez sok egyszerre. Egymásután is elég teher ez egy embernek. Nem lehet ez igaz.

A bíró azonban parolát adott Jónásnak, most hinni kellett volna azt is, hogy az eget ellopták. Nos hát Jónás egyszerűen hitt és boldog volt. Miért ne? E hírek öröme inni kellett egy kis előleget az áldomásból; különben is a mellbeszük szatócs most kivételesen jobb bort mért, mint máskor, tehát dupla a títulus. Hát csak befelé. Csöndesen beszoptak öt litert, a mitől Jónás még boldogabb lett.

A jövődöbeli esküdt ez információ után szerelmes lett és komoly asszony után nézett. Mindenekelőtt bajuszt hozta rendbe, ami nem csekély dolgot és gondot adott szerelmes szívének és fejének, mert a bajuszszálak nem akartak csomóba tapadni és hetykén kackiásan felkunkorodni, hanem ha az idomítás alól felszabadultak, úgy elirtóztak egymástól, mintha Jónás minden szálát más-más férfi orra alul lopkodta volna össze. De Jónásnak volt annyi esze és tapasztalata. Értelmesen megtapogatta bajuszt és úgy találta, hogy a szalak azért eem tapadnak, mert nagyon kemények. Tehát puhítani kell őket. És Jónás ettől a naptól kezdve reggelenként hideg vízbe, majd melegbe dugta az arcát és fűrösztötte a bajuszt. Volt is fogantja a kurának, mert a bajusz szemlátomást puhult. Ekkor Jónás bement az erzsébeti vásárra és a legfinomabb huszárbajuszpedróból megvásárolt egy tucatot, hogy naponint kipödörhesse a bajuszt. Ettől fogva bajusza olyan hegyes volt, mint a kötőtű.

Nehezebb volt a leány kiszemelése. Ehhez már okos emer tanácsát kellett kikérni. És ki adhatna okosabbat, ha nem fogatlan Ferkó, az agglegény? A faluban minden legénynek, szerelmes lánynak ő a tanácsadója, minden házasságnak összekapálója; de aztán boldogok is ám a fiatalok módnélkül! Jónás tehát egy este ellátogatott a falusi orákulumhoz és félnéken előadta, hogy mi járóban van.

— Hát asszony kéne, öcsém, hehehe, asszony? — rikácsolt a vén legény. — kemény íába vágta a fejszedet, öcsém, mert tudod, mire ráakadsz a nekedvalóra, addig sokat köll ám tapogatózni a lányok körül.

— Bátyám majd segít — mondta bizalmasan Jónás.

— Hogyne, öcsém, hogyne — és hunyorgatott szemével a vén kujon.

— Tudod öcsém, sok mindenfélét meg kell ám látni a leányban. Teszem azt: milyen a természete, csendes, lármás, szolid, heves, hűséges, kikapós? Ha csendes, akkor unalmas, ha lármás, akkor pokol, ha szelid, akkor nyakára nő mindenki, ha heves, akkor az nő a te nyakadra, kikapós? még csak az kellene! Akkor jobb, ha bele se kezdesz a házasságba. De ez még csak semmi! Megnézd ám azt is, dolgós-e az a lány, a ki majd feleséged lesz, mert ha dologtalan, hamar felkopik az állad, eluszik a gazdaságod, az ilyen asszonyos házban nincs gyarapodás, Isten áldás, csak a gyermekben. Azután, ha már annyira csuklasz az asszony után, legyen ám valami formája, szépsége is, vagy mi a szösz. Sovány, csontos teremést valahogy a nyakadra ne hozz, mert egész életeden át nem tudsz kibujni a boldog igából, pedig hogy ráunnál az olyan bizonyos, mint az egyéves házasságnál a gyerek. Megsajdulna a bordád, ha megölelnéd, pedig az dukáló járandósága az asszonynak. Látom a képedről Jónás, most az motoszkál a fejedben, hogy

ha a sovány nem jó, a kövér bizonyosan beválik, hát én amondó vagyok öcsém, hogy ha így okoskodol, akkor végy el egy természetes, zsirosbödönt, tökéletesen mindegy, mert biztosítlak, hogy tunya, hájas, teddide-teddoda asszony lesz belőle No Jónás, megmondtam mire vigyázz, most már csak válassz.

Jónásnak tótágast állt az esze és megszottant a bátorsága. Fázott a házasságtól, de — gondolta, — ha már belekezdett, be is végzi.

Jónás ebben a válságos időben már nem volt fiatal legény — negyven körül járt — de kihizott arcán nem látszott meg az évek száma. A bajuszkura után pedig határozottan csinosodott. Máskülönbén nagytermetű, széles rengő vállu, bivalerejű ember volt; arról meg a lányok állítanak ki a bizonyoságot, hogy az erő imponál nekik. Jónásnak tehát kora miatt nem kellett aggódnia attól, hogy a lányok kikosarazzák és szegényszemre az özvegyekhez utasítják. Bátran válogathatott a lányok közül, míg rá nem akadt a párjára.

Maricának hívták. Fiatal teremtés volt és szép is — módjával, továbbá nem volt se sovány, se kövér, hanem épen közepes. De Jónásnak nem ez tetszett meg a leányban, hanem ringó, riszáló járása. Mikor ment, a szoknya táncolva csapódott át a másik sarkára, a vihogó legények nagy gyönyörűségére. Jónás ilyenkor mindig melegséget érzett a szíve táján és úgy találta, hogy ilyenkor formásabb a lány teste, egész alakja kívánatosabb, csábítóbb a szépsége, mint máskor.

Késő ősön, esti szürkületkor meglátogatta a leány szüleit. Leányos háznál hamar elérték a legény látogatását, tehát szinte felesleges említenem, hogy Jónás ugyancsak kezére nekibátorodott a házasságnak. Távozóban természetesen Marica kísérte ki. Hadd értekezzenek a fiatalok.

A gárodban megállottak.

Jónás kezdte.

— Marica én szerellek téged, el is veszek feleségül, hogyha hozzám jössz. Mondd eljössz hozzám?

— Elmegyek, Jónás — sugta félnéken a leány. Bizonyosan el is pirult, de ezt a sötétségben nem lehetett látni.

Jónás egészen a leány mellé állt, megfogta kezét és elkezdte cirógatni. A leány engedte, sőt kicsinyenként odahajította Jónás vállára fejét; cirógassa meg azt is. Meg is tette, sőt nagyobb vakmerőségre vetemedett: hirtelen megcsókolta a leány ajkát. Csak utána hőkent meg egy kicsit, hátha zokon veszi a leány. Épen ki akarta nyitni evégből a száját, mikor az ajtó megnyikant. Jónás hirtelen bucsuzott.

— Jó északát Marica.

— Rőlad álmodok, Jónás.

— Nincs semmi baj — gondolta Jónás, ha így beszél a leány és sietve haza indult. Hazamenet, százszor is ismételte magában: milyen jó leány ez a Marica, milyen jó leány! Ezzel a gondolattal feküdt le, ezzel aludt el, éjjel is ezt álmodta sok változatban: milyen jó leány ez a Marica, Istennem, be jó leány. Nekem való, nekem.

Elvette feleségül.

Épen akkor voltak kéthetes házasok, mikor a cenál a hóföregteteg miatt ott rekedt.

Igérétét beváltotta: kétszer is volt Jónásnál; enyelgett a menyecskével — cenálnak többet megengednek mint másoknak — s távozóban vállára veregetett Jónásnak, csettintett a nyelvvel és azt mondta: csinos egy menyecske. Jónás mosolyogva pödörgette

bajuszát. Estére bucsupohárra hívta meg Jónást néhány barátjával, amit ezek igen szívesen vettek.

Az atyafiak derekasan ittak, úgy hogy tíz óra felé már megnyitottu szívüket és megoldotta nyelvüket a bor. A cenzál titoktartás alatt elbeszélte, hogy följebb a hegyek között mozgolódnak a atyafiak. Beszél egy pappal, aki megesküdött, hogy itt minden az övék volt; ő tudja, mert tanulmányozta a régi idöket és úgy találta, amint mondja. Minden a mienk volt minden... miért ne vehetnök vissza... hiszen minden a mienk volt, minden.

Az atyafiak neszelve fűtték tovább az odadobott gondolatot; nagyokat ütöttek öklükkel az az asztalra, mire egy két üresen busuló pohár csörömpölve táncolt le a padlóra. Az atyafiak észbe kaptak, a figyelem újból visszaterelődött a poharakhoz; ittak. Az idő ezalatt észrevétlenül iramodott tova.

Éjfél is elmult. A cenzál elhalgatott, balkezére hajtotta fejét és gondolkodott. Néha-néha még szólt valamit, de egyre ritkábban kapott rá választ. Az atyafiak feje nehéz volt a bortól, álontól. Bóbiskoltak. A cenzál fölütötte fejét és körülnézett a részeg kompánián. Szabályosan nyugodtan szuszogtak a cimborái. Egy kevéssé még várt, aztán fölkel, lecsavarta a lámpást és csendesen kifelé igyekezett. Mikor Jónás mellett elment, nem állhata meg mosolygás és megjegyzés nélkül.

— Aludjatok jámbor birkáim, aludjál te is báránycáknak majd gondját viselem; megnézem mit csinál.

Csendesen eltávozott. A kapuban ellöbbs körülnézett és miután meggyőződött, hogy egy lélek sincs az utcán, átcsapott a tulsó szerre, Jónásék előtt megállott, vissanézett a kocsmá felé, hogy jön-e valaki utána. A vendégszoba ablakai azonban sötétek voltak és a korcsma tája csendes.

Akkor kopogtatott a ablakon.

Alighogy bement, a korcsma ivószobájának alakán fénycsáv jelent meg. A korcsmáros nyitott be, hallotta az ajtónyikorgást, bejött megnézni, mit csinálnak a vendégek. Az atyafiak az asztalra hajolva aludtak, de a cenzál hiányzott. Gyanakodva verte föl az esküdtet.

— Kelj föl, Jónás, a cenzál elment, míg ti aludtatok. Alighanem farkas ólálkodik a házad körül.

Az álom azon nyomban kiröppent Jónás szeméből és ijedten nézett a helyére. Üres volt.

— Menj, menj — noszolta a korcsmáros.

A hatalmas ember megtántorodott és hörögve mondotta:

— Megyek.

És ment. Lépésnyi alatt döngött a padló.

Hajnamban dörömbözött valaki a bíró ablakán.

— Én vagyok, az esküdt. Nyissa ki az ajtót, rettenetes ujságot mondok. A cenzál halva fekszik, megöltem én, a tulajdon két kezemmel.

Bement és elbeszélte mi történt.

S . . .

Dr. A Schmidt G. főtörzsorvos és physikus által feltalált híres

FÜL-OLAJ

megszüntet gyorsan és alaposan időközi **süketiséget, fülfolyást, zúgást és nehézhallást** még idült esetekben is. Ára üvegenként használati utasítással 2 frt. Kapható **Debreczenben, Kossuth-utca 8. szám** az „Arany Egyszarvu“-hoz című gyógyszerárban.

Agrár takarékpénztár r. f. Varos-Vásárhelyt.

Teljesen befizetett alaptöke egy és fél millió korona

Fióktézetek és kirendeltségek:

Csikszereda, Gyergyószentmiklós, Marosludas, Marosújvár, Nváradszereda. Parajd, Sz.-Udvarhely, Sepsi-szentgyörgy és Székely-Keresztur.

Jelzálogkölcsonöket nyujt földbirtokra és bérházakra legjutányosabb feltételek mellett, ugyszinté **törlesztéses kölcsönöket 500 koronától** kezdődőleg a törlesztést és kamatot magában foglaló fél évi részletfizetések ellenében **4 1/2 o/c alapkamattal**.

Leszámitol 6 hónapi lejáratig terjedő váltókat, utalványokat és adósleveleket.

Elfogad betéteket könyvecskére, folyó, vagy cheque-számlára és azokat rendszerint **felmondás nélkül fizeti vissza**

Bank és pénzváltó osztályunk üzletköre:

Ertékpapir, idegenpénzek vétele és eladása.

Tőzsdéi megbízások.

Sorsjegyek eladása letétjegyre és egyenlő havi **részletfizetésre**. Az első részletfizetése után a sorsjegyekre eső nyeresemény már a vevőt illeti.

Kölcsönök nyujtása értékpapirokra.

Osztálysorsjegyek főelárusítási helye. Szelvénybevallás.

Letétek. Elfogadunk értékpapirokat, okmányokat megőrzésre.

Költségmentesen megvizsgáljuk mindennemű sorolás alá eső értékpapirok huzását.

Kivándorlóktól érkező pénzek, utalványok, csekkek legolcsóbb beváltási helye.

Képviseli a legrégebb és legnagyobb biztosító intézetet a „Trieszti Általános Biztosító Társaság“ (Assicurazione Generali) és eszközöl tűz-, üveg- és jégkárt, valamint betörés elleni, végre élet és balesetelleni biztosításokat a legolcsóbb díjak mellett.

FERENCZ JÓZSEF KESERÜVIZ

AZ EGYEDÜL ELISMERT KELLEMEZES IZÜ TERMÉSZETES
HASHAJTÓSZER.

Nyomatott: Ad: Árpád könyvnyomdájában Maros-Vásárhelyt.